

byla přednáška plně srozumitelná jen úzkému okruhu odborníků, popř. studentů. Otázkou zůstává, jak organizátoři vidí tento seminář - zda jako akci určenou menšímu odbornému okruhu nebo i ostatním zájemcům o to, jak vesmír vypadá, kde jsme, proč tu jsme a jak to, že tu jsme. Napadá mě - existuje kosmolog amatér? Jestli se jím někdo cítí být, rozhodně by všemu v této přednášce neporozuměl. Kosmolog amatér je asi spíše filozof než matematik.

Poslední přednáškou semináře byla Astronomie na Internetu ing. V. Novotného. Ti, co znají Internet a jeho služby, se nedozvěděli nic nového, protože šlo o pouhý nástin možností Internetu - pošta, konference, news, WWW... Poté byl seminář ukončen. Po stránce organizační byl dobře zajištěn (prostředí), ale postrádala jsem seminární materiály. (Na loňském semináři byly k dispozici.) Očekávala bych alespoň kopie promítaných fólií, aby si účastníci ze semináře skutečně něco odnesli, protože si nelze vše poznamenat. To platí dvojnásob, když se jedná o rovnice, grafy a různé matematické symboly! Většina studentů (alespoň na MFF) nepovažuje "rychlé foliové přednášky" za přínosné.

Proti loňsku se mi zdál program semináře slabší. Chyběla mi populárně vědecky podaná přednáška odborníka mimo okruh organizátorů. Řekla bych, že kosmologická sekce potřebuje více mládeže a ČAS méně byrokracie. A všichni potřebujeme více kontaktu se světem, a to nejen Internetem.

Michaela Kryšková

NOVINKY Z HST

Další černá díra potvrzena

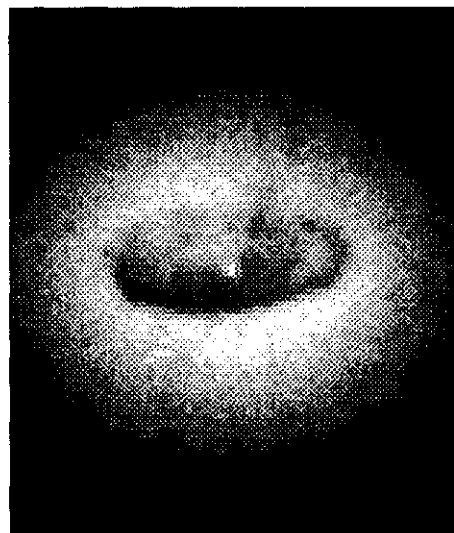
Nedávno byla objevena velmi hmotná černá díra v centru blízké galaxie NGC 4261, která se nachází v souhvězdí Pany. Černá díra s diskem o průměru 800 ly, který ji obklopuje, je mimo centrum galaxie, což podporuje hypotézu, že v minulosti došlo ke srážce dvou galaxií. Objev černé díry je významný především tím, že se nachází v galaxii vzdálené pouze 100 miliónů ly, a proto je snadno pozorovatelná. Vědci doufají, že přesná pozorování této černé díry nám umožní poznat principy dějů ve vzdálených kvasarech.

HST pozoroval tento objekt již roku 1992, ale až po opravě optiky byl schopen rozpoznat strukturu disku kolem černé díry. Před těmito objevy se astronomové domnívali, že v eliptických galaxiích není výskyt prachu obvyklý, ale pozorování prokázala, že v centrech mnoha galaxií se nachází různé prachové útvary. Tato zvláštnost je obvykle vysvětlována tím, že disk je zbytkem z menší galaxie, která byla "pozřena" v okamžiku kolize. Podle některých názorů bude tato dávka živit černou díru po dalších minimálně 100 miliónů let. Alternativnímu názoru, podle něhož je prach disku produktem starších hvězd v galaxii odporuje poloha černé díry mimo střed galaxie. To lze ovšem vysvětlit i tak, že

horký plyn vymršťovaný z bezprostředního okolí černé díry tuto pohání jako gigantický raketový motor. Jiné vysvětlení, jak posunout obrovsky hmotnou černou díru o více než 20 ly zatím nikoho nenapadlo.

Ve výzkumu této i obou dalších známých černých děr (v centru M 87 a NGC 4258) se bude samozřejmě nadále pokračovat, což nám jistě přinese mnoho nových zajímavých informací o stavbě vesmíru.

**Podle STScI/NASA připravil
Martin Reháček**

!!! ASTROPIS - PŘEDPLATNÉ 1996 !!!

Vážení čtenáři,

k tomuto číslu Astropisu je přiložena složenka na uhrazení vašeho předplatného na rok 1996.

Přiložená pošt. poukázka je typu C a musí být psána na adresu ASTROPIS, P.O.BOX 12, 150 04 PRAHA 54

Pokud chcete ušetřit nějakou tu korunu, můžete použít poštovní poukázku typu A (je k dostání na každé poště). U tohoto typu poukázky je nutné vyplnit:

- název účtu adresáta : Společnost Astropis, Modrá 1978, 155 00 Praha 5
- název a sídlo peněžního ústavu a číslo účtu : EAGB pobočka Praha, č.ú. 17312238/1800
- variabilní symbol : uveďte číslo ze záhlaví adresního štítku na obálce, konstantní symbol : 379
- VAKUS: PRAHA 5 125 07

Předplatné je možné poukázat i bankovním převodem na náš účet u EAGB.

Nezapomeňte si Astropis předplatit včas.